

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
МЕНЕДЖМЕНТУ»**

**Матеріали
XX міжнародної
науково-практичної конференції
(25 жовтня 2024 р.)**

Київ – 2024

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL AVIATION UNIVERSITY**

**«MODERN PROBLEMS OF
MANAGEMENT»**

**THE MATERIALS
OF THE
XX INTERNATIONAL ACADEMIC
PROFESSIONAL CONFERENCE
(OCTOBER 25, 2024)**

Conference Organizer:
**Management of Foreign
Economic Activity of the
Enterprise Department**

Kyiv, 2024

Нагаєв В.М.,

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків*

Горлачов А.С.,

*здобувач ступеня «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент»,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків*

МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНИХ ФОРМУВАНЬ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ

Проблема підвищення ефективності системи управління інженерно-технічного забезпечення сільськогосподарських підприємств набула принципово важливого значення у зв'язку посиленням в останній час процесів глобалізації, кооперації та інтеграції в умовах роззосередженого великотоварного виробництва сільськогосподарської продукції. Вирішення її є стратегічно важливим завданням трансформації та системного розвитку АПК на інноваційних засадах. При цьому ключовими питаннями є перетворення сировинного сільського господарства на високорозвинене агропромислове виробництво із забезпеченням національної продовольчої безпеки України та підвищеною інтеграцією до міжнародного економічного середовища [1; 2].

В умовах зростання рівня концентрації і спеціалізації сільськогосподарського виробництва, особливо актуально постає питання з удосконалення існуючої системи управління інженерно-технічним забезпеченням аграрних формувань. Система інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу - це сукупність суб'єктів відносин, що знаходяться у відповідних взаємозв'язках, а також принципів, форм, методів, організаційних та економічних важелів, спрямованих на створення, випробування, виробництво, реалізацію, використання й обслуговування технічних засобів для агропромислового комплексу [3, с. 40]. Правове регулювання формування та функціонування системи інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу здійснюється відповідно до законів України «Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України», «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу», «Про захист прав покупців сільськогосподарських машин» [4; 5].

Метою дослідження є розробка науково-практичних пропозицій з удосконалення організаційної моделі інженерно-технічного забезпечення в структурі управління виробництвом на прикладі ПрАТ «Чугуївський агротехсервіс».

Одним з основних і важливих об'єктів виробничої інфраструктури досліджуваного підприємства є інженерна служба. Організаційна структура інженерної служби підприємства має відділи механізації та електрифікації. Інженерна служба має таку структуру: тракторний парк (завідувач тракторного парку, ведучий інженер з ремонту та обслуговування МТП, інженер з ЕМТП), автогараж (зав. гаражем, механік з ремонту автотранспорту), машинний двір із парком сільськогосподарських машин (зав. машинним двором), комплекс механічних майстерень з відповідним обладнанням (зав. механічною майстернею), зернотік (зав.

зернотоком), електроцех (головний інженер-енергетик, провідні інженери-електрики). Рівень кваліфікації інженерних кадрів є високим, компетентність персоналу підтримується періодичними стажуваннями та навчанням з відривом та без відриву від виробництва. Забезпеченість кадрами вищої кваліфікації складає 67 %. В останній час посилено заходи з підвищення техніки безпеки, пожежної безпеки та охорони праці. На підприємстві відпрацьована система відповідних інструктажів, яка включає загальний інструктаж перед початком роботи, інструктаж на робочому місці, інструктаж в умовах виробництва.

Експертна оцінка якості об'єктів системи управління інженерно-технічного забезпечення засвідчила, що середнє значення її функціонування в господарстві становило 3,88 бали. Найбільш складними питаннями, що потребують оперативного вирішення є ремонт складського господарства мінеральних добрив, забезпечення запасними частинами вантажного транспорту, засобами захисту рослин. В той же час на високому організаційному рівні підприємство надає послуги з електропостачання, матеріально-технічному забезпеченні, інформаційному зв'язку.

Для досліджуваного підприємства пропонується реалізувати галузевий принцип побудови системи управління інженерно-технічним забезпеченням, що передбачає оптимізацію відповідної виробничої інфраструктури. Таку структуру можна охарактеризувати як дивізіонально-технологічну з високим рівнем децентралізації і адаптивності до ринкових умов, яка може ефективно діяти в ринкових умовах. При цьому доцільним є впровадження диспетчеризації управлінських процесів в системі інженерно-технічного забезпечення.

Також у ПрАТ «Чугуївський агротехсервіс» доцільно застосувати автоматизовану систему управління інженерно-технічним забезпеченням (АСУ «Інженер-технолог»), яка застосовується як типова система управління виробничими об'єктами, що відповідають принципам технологічності (тракторні бригади, молочно-товарні ферми) при різних варіантах організації с.-г. виробництва. До заходів з покращання організації діяльності інженерної служби слід віднести необхідність складання планів планово-попереджувальних ремонтів МТП. Серед комплексу заходів технічного, технологічного та економічного характеру, інженерна служба пропонує більш активно оновлювати технічні засоби з урахуванням їхньої амортизації; використання комп'ютерних технологій з розробкою автоматизованих робочих місць; впровадження електронних технологічних карт механізованих процесів у рослинництві. Найбільш складними питаннями, що потребують оперативного вирішення є ремонт складського господарства, постачання мінеральних добрив, забезпечення запасними частинами вантажного транспорту, засобами захисту рослин. Особливої уваги потребує питання хімічного захисту рослин, збагачення землі добривами. Слід відмітити проблеми водопостачання деяких територій господарства, а також нераціонально великі витрати на запасні частини, закупку палива, пестицидів, мінеральні добрива.

Для підвищення ефективності інженерно-технічного забезпечення аграрного формування пропонуються такі заходи: підвищити рівень організації професійного навчання механізаторів; реалізувати мережеве планування механізованих виробничих процесів; впровадити програми планово-запобіжної системи ремонту техніки; підвищити ступінь технічного обслуговування та обладнання; впровадити програми автоматизації виробничих процесів; активізувати участь спеціалістів інженерної служби з впровадження у виробництво наукової організації праці. Реалізація даної моделі інженерно-технічного забезпечення

допоможе підвищити комплексність та якість функціонального забезпечення інженерних послуг, при цьому скоротити витрати на проведення механізованих робіт.

Література

1. Білокінь О.П. Сучасні тенденції розвитку матеріально-технічного забезпечення аграрного сектору в харківській області. *Науковий погляд: економіка та управління*. № 2 (72), 2021. С. 12-17.
2. Лєпхихіна О.В., Білоусова С.В. Сучасний стан вітчизняного сільськогосподарського машинобудування. *Вісник ХНАУ: Серія „Економічні науки”*. № 2, 2016. С. 374-381.
3. Макаренко П.М. Розвиток виробничо-технічного забезпечення сільського господарства. Технологічний аудит і резерви виробництва. *Економіка підприємства*. № 1(1), 2011. С. 37- 42.
4. Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України: Закон України України від 24 вересня 2008 року N 586-VI // ВВР від 1 липня 2010 р. – N2402-VI.
5. Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на 2025-2030 роки. К.: ННЦ «ІАЕ». 2022. URL: <http://minagro.gov.ua/node/16015>.